

KLAPPER VAN DIT WEEKEND

Aan boord van de Titanic

In Paleis 2 in Brussel kan je vanaf deze week, en nog tot 30 september, de indrukwekkende tentoonstelling *Titanic: The artifacts exhibition* bekijken, een expo die eerder al te zien was in Chicago, London, L.A, Parijs en Amsterdam en al meer dan 25 miljoen bezoekers trok. De makers doen er alles aan om je het gevoel te geven dat je er daadwerkelijk bij was op die fatale vijfdaagse zeetrip van Southampton naar New York.

Al meteen bij het betreden van de expo word je behandeld als een van de 2208 passagiers die op 10 april 1912 inscheepten op het onzinkbare – zo stond het letterlijk in de advertenties – grootste schip ter wereld met een lengte, gelijk aan de hoogte van de Eiffeltoren. Je krijgt een 'boardingpass' van de rederij White Star Line met daarop de naam van een opvarende van destijds. Wij schepen in als Edward Beane, een 32-jarige man uit de Engelse stad Norwich, die vergezeld werd door zijn vrouw Ethel Clarke. Echt rijk zijn we niet: we hebben een ticket voor tweede klasse. Pas op het einde van de expo weten we of we de aanvaring met de ijsrots overleefd hebben.

legendarische Titanicorkest de buik van het schip in. De expo toont een nauwgezette reconstructie van het interieur uit de eerste klas waar de stinkend rijke passagiers verbleven. Daar hadden ze maar liefst 2.500 dollar – omgerekend naar vandaag ruim 42.000 euro – voor veil. We paraderen door een lange smalle gang met kamerdik tapijt met aan weerszijden kajuitdeuren van luxueuze cabines. Even later staan we al in Café Parisienne, een etablissement in Parijse stijl waar je à la carte kan dineren met uitzicht op een zacht golvende Atlantische oceaan. Aan de muur hangt het menu van de fatale 14de april: er worden oesters, zalm, eend en foie gras geserveerd. Voor de 130 slachtoffers uit eerste klas was dit meteen hun laatste - mag het een troost zijn - 'exquisite' avondmaal.

revolutie en de bouw van dit gigantische schip moest aantonen tot wat de moderne mens in staat was. Maar het was ook een tijd van grote tegenstellingen tussen de arme arbeiders en boeren en de rijke industriëlen en burgerij. De expo maakt die standenmaatschappij op schaal van de Titanic choquerend duidelijk. De nagebouwde eersteklas cabine is haast degoutant luxueus - met eigen badkamer en lopend warm zoetwater – zeker in vergelijking met de armzalige hut van derdeklaspassagiers met stapelbedden en twee badkuipen voor 700 man. Hun ticket koste nochtans ook 900 dollar of 660 euro. Hier moest je de slaap zien te vatten onder het gebulder van de stampende scheepsmotoren.

IJSBERG

Na deze rondgang door het schip is het tijd om ons noodlot tegemoet te varen. De hoofdrol daarbij is weggelegd voor een plots opduikende ijsberg. De expo heeft een grote, gekarteelde ijsblok in petto. Aankomen mag! Blijkt dat het verhaal van de Titanic er ook een is van

BELLE EPOQUE

De Titanic werd gebouwd tussen 1908 en 1911 in een tijdperk dat in de geschiedenisboeken aangeduid wordt als de 'Belle Epoque'. Europa stond aan het begin van de industriële

'Wat als?'. Wat als het schip frontaal tegen de ijsklomp was aangevaren? Nu konden de twee matrozen in het kraaienest nog net 'Iceberg, right ahead' uitroepen, waarna de eerste stuurman Murdoch de mastodontnog krakend kan laten afwijken van zijn koers. Hierdoor schampte de Titanic langs de ijsrots, werd de romp opgehaald en liepen de waterdichte compartimenten vol zee water. Mocht de boot recht op de ijsberg zijn gevaren, was de schade minder erg geweest.

2227 VERHALEN

De geschiedenis van de Titanic is uiteraard ook verhaal van elk van de 2228 opvarenden. De expo pikt er een aantal frappante verhalen uit die vooral aantonen hoe levens bepaald worden door toevalligheden; in dit geval het al dan niet nemen van de Titanic. Zo was kapitein Edward J. Smith eerst niet van plan om het gezag van de Titanic op zich te nemen, maar wou hij op pensioen. De White Star Line kon hem op vraag van rijke passagiers toch overhalen deze laatste opdacht te aanvaarden. Smith verdronk mee. Voor de Belgische editie van deze Titanic-expo werd speciaal een galerij voor de Belgische passagiers gebouwd. 27 landgenoten waren er aan boord, van wie er zeven de ramp overleefden. Een van hen was Jules Sap, die godbetert - na een cafèruzie het ticket voor de reis overnam van zijn broer. Sap overleefde de ramp in een reddingsboot

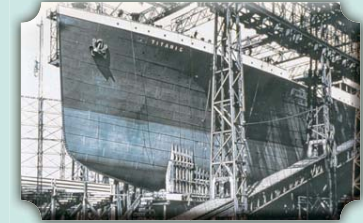
onder een rok van een vrouw en maakte nadien van het vertellen van zijn weder-varen een levensdoel.

WRAK OP DE ZEEBODEM

Vandaag de dag schiet er nog weinig over van de Titanic: het wrak ligt in twee gebroken vier kilometer diep op de zeebodem te roesten en verpulvert binnen afzienbare tijd tot stof. De lijken die achtergebleven zijn, werden opgegeten door vissen en schaaldieren. Van de 704 overlevenden is vandaag niemand meer in leven. Wat rest zijn 5500 voorwerpen die bij diverse duikexpedities door de firma RMS Titanic, die de rechten heeft verworven over het wrak, werden geborgen. Een honderdtal daarvan worden nu voor het eerst getoond. Deze 'schat van de Titanic' gaat van verroeste metalen bouten over porseleinen serviezen tot de toque van de chef-kok. De kluisen van de eersteklaspassagiers zijn allicht leeg. Terwijl de boot zonk, hebben de persers van de Titanic ze leeggehaald. Als eerbetoon vormt een 'Memorial Wall' het einde van de expo, met erop alle namen van de Titanic-passagiers, onderverdeeld in overlevenden en slachtoffers. Edward Beane en zijn vrouw hebben de overtocht overleefd.

STIJN JANSSEN

① 'Titanic: The artifacts exhibition', tot 30 september in Paleis 2, Brussel. Er zijn gidsen, rondleidingen en een speciale kinderaudiodiogen. Er worden ook lezingen georganiseerd. Alle info op www.expo-titanic.be

Op de Titanicwerf in Glasgow. FOTO'S GVA

Cabine eerste klasse.

Cabine derde klasse.

In de Titanic-expo kan de bezoeker de ijsberg zelf aanraken.

LAATSTE AVOND-MAAL

Nu zijn we nog opgewonden en dalen onder begeleiding van een vrolijk muziekje van het

Ticket voor de Titanic.

